

Osmanlı Sarayında Hayat – İlber Ortaylı (Alıntılar)

:date: 2015-06-25 03:57:37 +0300

.. :author: Emin Reşah .. :date: Sat May 16 14:41:04 EEST 2015 .. :dp: 13088

Bu kitap da başlayıp bıraktıklarımın. Kitaptan ziyade belgesel transkriptine benzeyen bir hali vardı. Sıkıldım. Tarih kitabı deyince, dipnotuydu, kaynağıydı, biraz dikkat etmek lazım. Bu ne yahu.

Topkapı Sarayı’nın yazma eserler kütüphanesi, on sekiz binden fazla el yazması kitaba sahiptir. Bunlar sadece Arapça, Farsça ve Türkçe değil, aynı zamanda Slav dillerinde, Yunanca, Ermenice, Latince ve hatta “Corviniana” örneğinde olduğu gibi Macarca nüshalardır. (s. 5)

Mesela İstanbul ve Bursa gibi şehirlerin hemen her mahallesinde saraydan çıkıp o yörenin belli başlı bir efendisiyle evlenen bir hanım bulunurdu. Sarayın etiketi böyle yayılırdı. (s. 6)

Padişahın ihtişamlı kıyafeti bile sarayın içinden çok dışını etkilemek içindi ve aslında halk çok sade giyimli bir padişahı beğenmezdi. (s. 7)

Sarayın mutfak bölümünde dev sütun başlıkları daha evvel Ayasofya’nın önünde bulunan Yustinianus anıtını taşıyan dikilitaşın sütun başlıklarıdır. Lale Bahçesi’nde bulunan Vaftiz Havuzu da sarayın Bizans’tan kalan eserlerindendir. Bütün bunlar Osmanlılarda herhangi bir tarihî miras takıntısı olmadığının güzel misalleridir ki bu durum günümüz toplumunda görülen bazı aşırılıklara karşı mühim mesajlar içermektedir. (s. 13)

Osmanlı padişahı “Sultan” unvanıyla bilinir. Bu, Selçukîlerin Bağdat’ı fethinden ve hilâfetin Abbasiogullarında bırakılıp kendilerinin âdeti dünyevi bir imparator olmaları karşılığında kullandıkları bir terimdir. (s. 19)

Şehzadelerin çocukları yine şehzade, kızları yine sultandır. Fakat sultanların, prenseslerin çocukları hanedan üyesi sayılmazlar. (s. 19)

Osmanlı hanedan üyeleri ticaret yapamaz, başka meslekler icra edemez, sadece askerlik yapabilirler. Bu, monarşinin sonuna kadar böyle kalmıştır. (s. 19)

Yurttaşlarımız, son on yılda Avrupa'nın ve Rusya'nın başkentlerini gezmeye başladıktan ve buradaki saray ve kasırları gördükten sonra mukayeseyi daha iyi yapmaktadır; 19. yüzyılın Osmanlı devlet tüketimi diğer büyük devletlerle mukayese edilemeyecek ölçüde mütevazıdır. Topkapı Sarayı, Fransızların, Rusların devasa saraylarına nazaran çok çok küçük kalır. Ancak sarayımız hoş bahçeleri, enfes mimarisi ve etkileyici konumu ile güzeldir ve sarayımızda kimilerinin sandığı gibi abartılı lüks bir hayat ve israf söz konusu değildir. (s. 23)

Hiçbir zaman Rum ve Ermeni patriklerinin Vatikan'daki papa gibi muhteşem yazlık veya kışlık saraylarının bulunması mümkün değildir. (s. 23)